

Звіт

про проміжні результати реалізації та виконання наукової теми
**«Участь наукових інститутів в механізмі муніципальної правотворчості
столиці: стан та перспективи розвитку»** у межах загальної наукової
колективної теми **«Правове забезпечення публічних та приватних відносин
суб'єктів столиці в умовах євроінтеграції»**

доцент кафедри публічного права, к.ю.н.,
доцент Чаплюк О.І.

Актуальність теми визначається сучасним станом активізації та інтенсифікації здійснення муніципальної правотворчості. Сформовані реальністю часу виклики посилили значну частину роботи представницьких органів місцевого самоврядування в аспекті прийняття важливих політико-правових, соціальних рішень шляхом здійснення активної правотворчої діяльності. Розробка та прийняття якісних за змістом та досконалих за формою нормативно-правових актів органами місцевого самоврядування має здійснюватися з дотриманням певних правил та вимог, а також залучення до відповідної діяльності і спеціальних суб'єктів, зокрема науковців. Участь науковців в процесі здійснення муніципальної правотворчості сприятиме створенню якісних та ефективних нормативно-правових актів, які відповідатимуть принципам демократизму, законності, гуманізму, оптимальності та відповідатимуть європейським стандартам демократії та верховенства права.

Стан опрацювання проблеми:

Питання становлення, функціонування та розвитку муніципальної правотворчості, в цілому, та участі наукових інститутів у відповідній діяльності складає предмет наукових інтересів таких вчених як: Баймуратов М.О., Барський В.Р., Бедрій Р., Демиденко В.О., Камінська Н.В., Кравчук В.М., Крат А.С., Курусь Т.В., Ленгер Я.І., Мішина Х.В., Нестеров Г., Нечипоренко А.О., Роговенко О.В., Шпак Ю.А., Шумляєва І.Д.,

Нормативно-правова база:

Конституція України, Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, Концепція реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні Закон України «Про місцеве самоврядування», Закон України Про правотворчу діяльність»

Мета дослідження

МЕТА ДОСЛІДЖЕННЯ

Мета обумовлена актуальністю тематики та полягає у з'ясуванні теоретико-практичних засад, а також стану та перспектив посилення участі наукових інститутів в механізмі муніципальної правотворчості

Об'єкт, предмет дослідження та методи

Об'єкт, предмет дослідження

- Об'єктом дослідження є суспільні відносини, що виникають в процесі участі наукових інститутів в механізмі здійснення муніципальної правотворчості.
- Предметом дослідження є стан та перспективи посилення участі наукових інститутів в механізмі муніципальної правотворчості.
- Методи дослідження: загальнонаукові (індукція, дедукція, аналіз, синтез), спеціально-юридичні (діалектичний, функціональний, системно-структурний, порівняльно-правовий, формально-юридичний, правового моделювання)

Задачі дослідження

1. З'ясувати теоретико-правові засади муніципальної правотворчості
2. Виокремити та проаналізувати проблеми та перспективи розвитку муніципальної правотворчості в Україні в цілому, та в умовах воєнного стану, зокрема
3. Визначити роль наукових інститутів в процесі здійснення муніципальної правотворчості суб'єктами місцевого самоврядування.
4. Визначити місце наукових інститутів в механізмі муніципальної правотворчості шляхом співвіднесення з іншими, зокрема уповноваженими суб'єктами правотворчості
5. З'ясувати особливості наукових інститутів в процесі правового та кадрового забезпечення здійснення муніципальної правотворчості

Висновки

- узагальнено, що муніципальна правотворчість є самостійною юридичною категорією, що характеризується наявністю особливих ознак:
- має динамічний та об'єктивний характер здійснення, адже залежить від стану та факторів розвитку суспільства і держави;
- має системний характер, оскільки передбачає наявність власних складових елементів (суб'єкти, об'єкт, правила та вимоги, результат), в той же час є частиною (складовим елементом) загальної правотворчості в державі;
- має власну природу та сутність, оскільки є нормотворчою діяльністю органів місцевого самоврядування, що здійснюється виключно в межах їх повноважень, спрямована на вирішення питань місцевого значення, врахування інтересів та потреб конкретної територіальної громади, рішення органів місцевого самоврядування є обов'язковими для виконання;
- має подвійний характер, адже має врахувати інтереси та потреби територіальної громади та загальнодержавні інтереси і таким чином забезпечити системність правового регулювання в цілому

ВИСНОВКИ

- недостатня залученість та участь громадян (пасивність населення, відсутність правових механізмів контролю) у процесі здійснення муніципальної правотворчості;
- недостатня залученість науковців та інших фахівців до процесу здійснення муніципальної правотворчості, що пов'язано з непрозорістю влади, поспішністю прийняття проектів рішень тощо;
- нормативно-правові акти органів місцевого самоврядування як результат здійснення муніципальної правотворчості характеризуються неналежною якістю та ефективністю, що в свою чергу призводить до недостатнього забезпечення створення для належного життєвого середовища для розвитку жителів територіальної громади, реалізації ними основоположних прав та свобод тощо;
- повільне та несистематичне впровадження європейських стандартів в процес здійснення муніципальної правотворчості, що можливо пов'язано із недостатнім виконанням державних зобов'язань щодо створення необхідних та належних умов розвитку місцевого самоврядування в Україні, проведення воєнних дій та часткова окупація території України;
- відсутність стандартизованого, єдиного рівня правового регулювання процесу здійснення муніципальної правотворчості;
- необхідність посилення шляхів проведення децентралізації місцевого самоврядування, вдосконалення процедури розробки і прийняття нормативно-правових актів органів місцевого самоврядування, посилення належного рівня правового, організаційного та кадрового забезпечення, зокрема підвищення професійної кваліфікації посадових осіб органів місцевого самоврядування шляхом проведення навчань, тренінгів, залучення науковців в якості спікерів тих чи інших заходів

ВИСНОВКИ

- доведено, що наукові інститути забезпечують ефективність, системність, наукову обґрунтованість, доцільність прийнятих нормативно-правових актів;
- з'ясовано, що участь наукових інститутів в процесі здійснення муніципальної правотворчості проявляється у складі робочих груп щодо підготовки відповідних юридичних документів, здійснення експертизи проектів нормативно-правових актів, участі в громадських обговореннях, внесенні коментарів та пропозицій з метою поліпшення їх якості, участь в моніторингових заходах, що стосуються правотворчої діяльності;
- доведено, що наукові інститути є допоміжними суб'єктами муніципальної правотворчості, тобто вони не уповноважені приймати нормативно-правові акти, проте є активними учасниками в процесі розробки проектів нормативно-правових актів.

ВИСНОВКИ

- з'ясовано, що наукові інститути забезпечують правове забезпечення муніципальної правотворчості шляхом розробки нормативних документів, що в своїй сукупності складає основу правового регулювання здійснення муніципальної правотворчості;
- з'ясовано, що наукові інститути беруть участь в посиленні кадрового забезпечення муніципальної правотворчості шляхом підвищення професійної кваліфікації посадових осіб органів місцевого самоврядування через проведення навчань, тренінгів, залучення науковців в якості спікерів тих чи інших заходів.

Теоретичні та практичні результати основних напрямів дослідження

1. Чаплук О.І. Реформа місцевого самоврядування в умовах воєнного стану: реалії сучасності. Наукові розвідки з актуальних проблем публічного та приватного права: матеріали V Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю (Київ, 20 травня 2022 року) – Київ: Київський університет імені Бориса Грінченка, 2022. – 338 с. (74-79).
2. Оптимізація правотворчості в умовах воєнного стану в Україні. Матеріали Міжнародної науково-практичної конференція "Актуальні питання розвитку юридичної науки і практики в умовах воєнного стану та мирної розбудови" 05 травня 2023. Ел.збірник, Київ: Київський національний університет імені Тараса Шевченка, 2023. 721 с.
3. Чаплук О.І. Правотворча діяльність як засіб формалізації прав і свобод людини і громадянина: юридично-технічний аспект. Права людини в умовах воєнного стану в Україні: До тижня права і 75-річчя Загальної декларації прав людини : зб. наук. праць за матер. круглого столу, Київ, 7 грудня 2023 р. / редкол.: А.Ю. Нашинець-Наумова, Г.П.Власова, С.В. Бобровник, Т.О. Дідич, Н.А. Сергієнко, А.П. Чернега. — К. : Київ. стол. ун-т ім. Б. Грінченка, 2024. — С.157-162.

Теоретичні та практичні результати основних напрямів дослідження

4. Чаплук О.І. «Невідкладність» та «надзвичайність» в системі правотворчої діяльності: понятійно-категоріальний вимір. *Електронне наукове видання «Аналітично-порівняльне правознавство»*. 2024, №5. С.63-68.
5. Чаплук О.І., Положишник В.О. Юридична техніка актів органів місцевого самоврядування. *Європейський правничий часопис*. 2025, №9. С. 64-69.
6. Положишник В.О., Чаплук О.І., Ємець Л.О., Цимбал Г.П. Правила підготовки і оформлення проектів рішень Київської міської ради та основні вимоги нормотворчої техніки. Навчально-методичний матеріал. Київ, Видавництво КРЦПК, 2025.
7. Методичні рекомендації з оформлення проектів рішень Київської міської ради та дотримання правил нормопроєктувальної техніки, затвердженні розпорядженням Київського міського голови від 05.11.2024 р., №1055

Впровадження в навчальний процес

Результати дослідження застосовуються також у навчальному процесі, зокрема, під час викладання навчальних дисциплін: «Проблеми теорії права та юридичної практики», «Нормотворчий процес».

Впровадження в практичну діяльність

Участь в робочій групі щодо розробки методичних рекомендацій з оформлення проектів рішень Київської міської ради та дотримання правил нормопроектувальної техніки.

Методичні рекомендації з оформлення проектів рішень Київської міської ради та дотримання правил нормопроектувальної техніки, затвердженні розпорядженням Київського міського голови від 05.11.2024 р., №1055

Впровадження в практичну діяльність

ЗАСТУПНИК МІСЬКОГО ГОЛОВИ -
СЕКРЕТАР КИЇВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ

РОЗПОРЯДЖЕННЯ

24.06.2024 № 424

Про роботу групи з підготовки науково-методичних рекомендацій з оформлення проєктів рішень Київської міської ради

Відомімо до завад України «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про правотворчу діяльність» з метою заохочення регулювання та організації нормотворчої діяльності Київської міської ради:

- Утворити роботу групи з підготовки науково-методичних рекомендацій з оформлення проєктів рішень Київської міської ради (далі – робоча група) та затвердити її персональний склад, що задовілься.
- Робочій групі:
 - На першому засіданні обрати секретаря та голову робочої групи.
 - У термін до 01.09.2024 надіслати науково-методичні рекомендації з оформлення проєктів рішень Київської міської ради.
- Секретаріату Київської міської ради вирішити питання щодо матеріально-технічного, організаційного та інформаційного забезпечення діяльності робочої групи.
- Контроль за виконанням цього розпорядження залишаю за собою.

Заступник міського голови,
секретар Київської міської ради

Неоцінює БОНДАРЕНКО

Персональний склад
робочої групи з підготовки науково-методичних рекомендацій з оформлення проєктів рішень Київської міської ради

Бондаренко
Володимир Валентинович
Семів
Левко Олександрович

Насос
Ірина Ринальда

Положенний
Валентина Олександрівна

Болор
Микола Олександрович

Васильєв Павло Петрович

Сергієнко Наталія Артурівна

Чайковський Олександр Іванович

- заступник міського голови – секретар Київської міської ради;
- голова постійної комісії Київської міської ради з питань регламенту, депутатської етики та запобігання корупції;
- перший заступник голови постійної комісії Київської міської ради з питань регламенту, депутатської етики та запобігання корупції;
- вчителька управління правового забезпечення діяльності Київської міської ради секретаріату Київської міської ради;
- заступник начальника управління – вчителька наділу забезпечення діяльності постійних комісій Київської міської ради з правових питань управління забезпечення діяльності постійних комісій Київської міської ради;
- завідувач кафедри публічного права Київського столичного університету імені Бориса Грінченка, доктор юридичних наук, професор, заслужений діяч науки і освіти України;
- професор кафедри публічного права Київського столичного університету імені Бориса Грінченка, доктор юридичних наук;
- доцент кафедри публічного права Київського столичного університету

ЗАТВЕРДЖЕНО
розпорядженням заступника
міського голови – секретаря
Київської міської ради
від 24.06.2024 № 424

імені Бориса Грінченка, кандидат
юридичних наук, доцент.

Керівний справами

Сергій СМІТЧЕНКО

Дякую за увагу